

Sammanträdesdatum 2025-06-09

§ 141 Delårsrapport 1 år 2025 för kommunen och de kommunala bolagen

Diarienummer: 25KS27

Expedieras till:

Samtliga nämnder

SG-ekonomi

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår, enligt ordförandens förslag, kommunfullmäktige

1. att fastställa och godkänna lämnad delårsrapport

Utöver att godkänna delårsrapporten föreslår Kommunstyrelsen kommunfullmäktige besluta

2. att den överkompensation som lämnats i PO-påslag till nämnderna återförs till kommunstyrelsens finansförvaltning.

3. att Kommunstyrelsen kompenserar nämnderna för 2025 års lönerörelse fullt ut. Medel, ca 7 mnkr tas från kommunstyrelsens finansförvaltning.

4. att Utbildningsnämnden uppdras att minska barngruppernas storlek i förskolan.

5. att Socialnämnden uppdras att fortsätta arbetet att kraftigt minska antalet externa placeringar i HVB- hem och att minska den köpta öppenvården. Att ekonomiskt utrymme som uppstår när placeringskostnaderna minskar ska generera överskott vid årets slut.

6. att Omvårdnadsnämnden intensifierar arbetet mot välfärdsbrottslighet genom att använda delar av årets överskott till köp av ytterligare utredningsresurser. Att den volymmässiga överkompensation som givits till Omvårdnadsnämnden innevarande år ska generera överskott vid årets slut.

7. att de nämnder som har trygghetsanställda tillåts redovisa underskott kopplat till dessa och att kommunfullmäktige fastställer en långsiktig hantering och finansiering av trygghetsanställda i Budget och Kommunplan 2026.

Sammanträdesdatum 2025-06-09

8. att alla nämnder och bolag ytterligare fokuserar på de områden där måluppfyllelsen är låg.

9. att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillse att såväl ledningsstruktur som ekonomistyrning utformas för att få fullt genomslag av nya Socialtjänstlagen i hela kommunorganisationen och att skapa incitament och systematik för såväl verksamhetsmässig som ekonomisk omstrukturering och omprioritering för att möta lagens intentioner.

10. att Kommunstyrelsen tillsammans med Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, Omvårdnadsnämnden och Socialnämnden ges i uppdrag att i oktober rapportera till Kommunstyrelsen vilka insatser och åtgärder som behövs för att uppfylla kommunens mål om 100% fossilfri fordonsflotta.

11. att Kommunstyrelsen uppdras att under året ta fram ett underlag som redovisar vilka åtgärder, förändringar och vilken finansiering som krävs för att uppfylla målet "Ett klimatneutralt Gävle 2030"

Ärendebeskrivning

Sektor styrning och stöd har sammanställt delårsrapport 1 2025 för kommunen och de kommunala bolagen.

Delårsrapporten redovisar nämnderna, kommunens och de helägda bolagens ekonomiska resultat och resultatprognos, investeringar och prognos för helåret samt. Verksamhetsuppföljning sker på nämnds och bolagsnivå.

Sammanställd redovisning samt beskrivning av verksamhet och måluppfyllelse på kommun och kommunkoncernnivå kommer att återrapporteras i delårsrapport 2.

Gävle kommunkoncern prognostiserar ett resultat på 523,6 mnkr för år 2025 jämfört med budgeterat överskott på 470,9 mnkr, vilket är en positiv avvikelse på 52,7 mnkr. Både kommun och de kommunala bolagen beräknar ett bättre årsresultat mot budget.

Enligt årsprognos ser kommunen ut att klara 3 av 4 finansiella mål i jämförelse med budget för 2025, däremot klarar inte kommunen ännu de

Sammanträdesdatum 2025-06-09

långsiktiga målen för en stark finansiell ställning i prognosen.

Nettokostnaderna ska inte öka snabbare än skatteintäkter och statsbidrag.

För att nå ett överskottsmål på 1 procent, ska nettokostnaderna vara 1 procent lägre än skatteintäkter och generella bidrag. I samband med delårsrapport 1 redovisar kommunen en helårsprognos som visar att verksamhetens nettokostnader utgör -0,5 procent av skatter och generella bidrag, vilket är 0,2 procent högre än budgeterat.

Ett stort underskott 2024 gör att den finansiella ställningen tillfälligt är under 50 procent, vilket innebär att nämnderna behöver anpassa sina kostnader. Budgeten för 2025 visar en finansiell ställning på 46,8 procent, som förväntas öka till över 50 procent från 2026.

I samband med delårsrapport 1 redovisar kommunen en andel av justerat eget kapital som andel av skatter och bidrag på 48,6 procent, vilket är 1,8 procent högre än budgeterat. Den positiva prognosen beror främst på lägre pensionskostnader.

Finansnettot är också högre än budgeterat medan exploateringsresultatet är lägre på grund av minskade försäljningsintäkter.

Kommunens totala resultat för perioden är 55,7 miljoner kronor och prognosen för året är ett överskott på 211,2 miljoner kronor, vilket är 34,3 miljoner kronor högre än det budgeterade resultatet på 176,9 miljoner kronor.

Nämnderna visar en bättre prognos än budget, där prognosen är 132,5 miljoner kronor jämfört med budgeten på 84,7 miljoner kronor, vilket är 47,8 miljoner kronor bättre. Utbildningsnämnden, Socialnämnden och Omvårdnadsnämnden visar stora överskott, medan Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden drar ner prognosen med ett förväntat underskott.

Preliminärt balanskravsresultat visar prognosen på ett positivt resultat på 205,3 mnkr i förhållande till budgeterat resultat på 176,9 mnkr där reservering till medel till resultatreserv är 98,9 mnkr.

Det finns tidigare avsättningar till resultatutjämningsreserven som uppgår till 79,1 mnkr.

Sammanträdesdatum 2025-06-09

Gävle kommun har inga gamla underskott som ska återställas i enlighet med balanskravet.

Samtliga bolag inom Gävle stadshuskoncernen prognostiserar ett överskott för 2025.

Delårsrapport 1, politisk skrivning

Socialtjänsten ska enligt den nya Socialtjänstlagen, som träder i kraft 1 juli 2025, ställa om sitt arbete till mer förebyggande, tillgängliga, tillitsskapande, jämställda och kunskapsbaserade arbetssätt. För att få full effekt av nya Socialtjänstlagens intentioner och för att möta samhällets alla utmaningar mer framgångsrikt ska det förebyggande, tillgängliga, tillitsskapande, jämställda och kunskapsbaserade förhållningssättet råda i alla delar av kommunen och alla nämnder ska ha dessa perspektiv i fokus när man utformar sina verksamheter.

Möjligheten att kunna omfördela ekonomiska resurser till mer förebyggande insatser i hela kommunen, bygger i det korta perspektivet främst på att Socialnämnden lyckas med den omställning som pågår för fullt; omställning att gå från dyra externa placeringar som inte ger varaktiga och positiva resultat, till mer av egen öppenvård och en framgångsrik omställning till nya Socialtjänstlagens förebyggande perspektiv. Socialnämnden bygger nu ut den egna öppenvården och för detta finns specialdestinerade statsbidrag.

Att förskolan ges ännu bättre förutsättningar är ett viktigt förebyggande perspektiv. Att minska barngruppernas storlek är en investering i barnens välmående, utveckling och trygghet och det skulle innebära att såväl barn som lärare får en bättre arbetsmiljö. Det skulle dessutom förbereda barnen för grundskoletiden på ett ännu bättre sätt.

En viktig del av kommunens arbetsgivarpolitik är att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att få anställning i hela vår kommunkoncern. Idag organiseras en stor del av arbetet inom Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden. Nämnden redovisar underskott kopplat till denna verksamhet. Bedömningen är att övriga verksamhetsdelar inom nämndens ansvarsområde inte kan bära det underskott som nämnden redovisar. Kommunfullmäktige behöver därför tydliggöra en långsiktigt hållbar

Sammanträdesdatum 2025-06-09

organisering och finansiering för att nå målet att 2% av kommunens arbeten ska ges till personer med funktionsnedsättning via någon form av trygghetsanställning och att nödvändig handledarersättning inkluderas i detta.

Rörelsen, att gå från reaktivt till förebyggande, från icke värdeskapande eller inte längre nödvändiga resurser inom ett område, till att skapa ekonomiskt utrymme för omprioritering till värdeskapande inom ett annat område, behöver bli konkret beskriven så att såväl nämnder som kommunfullmäktige kan styra och omprioritera. Även ledningsstruktur, ekonomistyrning och samverkansforum i Gävle kommun behöver utvecklas för att politiken ur ett helhetsperspektiv ska kunna prioritera framgångsrikt. För att inte bara jämföra sig ekonomiskt med sitt egna utfall behöver nämndernas verksamhetskostnader sättas i jämförelse med referenskostnadsavvikelser i kommungruppen R9, vilket kommunfullmäktige redan fattat beslut om.

Andra sätt att kunna omprioritera resurser till mer förebyggande och värdeskapande insatser, är att minimera fusk och välfärdsbrott i hela kommunkoncernen, liksom att föra människor från försörjningsstöd till arbete.

Avstår från att delta i beslutet

William Elofsson (M), Pekka Seitola (M), Eva Marja Andersson (M), Richard Carlsson (SD) samt Elizabeth Puhls (SD) avstår från att delta i beslutet.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Delårsrapport 1 år 2025 för kommunen och de kommunala bolagen, dnr 25KS27-2
- Delårsrapport 1 2025 för kommunen och de kommunala bolagen, dnr 25KS27-1
- Verksamhetsrapport delår 1 2025 - Gävle Stadshus-koncernen och Gävle Vatten AB, dnr 25KS27-4

Kommunstyrelsen

Sid 6(6)

Sammanträdesdatum 2025-06-09

- Verksamhetsrapport delår 1 2025 för kommunens nämnder, dnr 25KS27-3
- Politisk skrivning - Delårsrapport 1 år 2025, dnr 25KS27-5